

Diese ein bisschen größere Hausaufgabe ist bis 09.11.2012 in „Odevzdávárna“ abzugeben

Liebe StudentInnen,

in diesem Anhang befindet sich ein bisschen größere Hausaufgabe für Sie. Aber lassen Sie sich bitte von der Länge nicht abschrecken. Die erste gute Nachricht ist – Sie müssen NICHT den ganzen Text übersetzen☺! Und die zweite gute Nachricht ist – Sie haben bis 09.11.2012 Zeit☺!

Der Text kommt aus dem für uns schon bekannten Buch *Saturnin* von Zdeněk Jirotka. In diesem Kapitel hält Doktor Vlach eine spöttische Rede über Sprichwörter. Ihre Aufgabe ist in diesem Text die meisten **Phraseologismen** (und vor allem ihre Klasse – Sprichwörter, aber auch z.B. phraseologische Vergleiche) zu finden und diese **ins Deutsche** zu **übersetzen**.

Der Anfang und das Ende des Textes sind rot markiert. Die ganze Hausaufgabe befindet sich auf den Seiten 109 – 112.

Ich hoffe, Sie finden den Text lustig und werden sich beim Ausarbeiten der Hausaufgabe auch gut unterhalten.

Ich wünsche Ihnen viel Spaß!

Ihre Seminarleiterin

Milada Bobková

Dědeček toho večera nevykládal svou vzpomínku z mládí. Odešel po večeři do svého pokoje, protože ho teta Kateřina urazila. Bylo charakteristické, že to učinila jakýmsi příslovím. To zavdalo doktoru Vlachovi podnět k tomu, že nedbaje přítomnosti Kateřiny, pronesl filipiku proti příslovím.

Pravil, že je to vlastně na tom světě velmi dobře zařízeno. Mnoho lidí před námi i v době současné se postaralo, abychom si žili pohodlně a nemusili se příliš namáhat. Tak není třeba, pokračoval doktor Vlach, abyste chodili pěšky, železnice vás dopraví, kamkoliv chcete. Nepotřebujete namáhavě šplhat na horské veličány, vytáhne vás tam lanovka. Není nutno, abyste četli knihy, které jsou vydávány. Kulturní referent vašich novin vám nejen stručně řekne obsah nejnovějšího díla, ale dokonce je rozpitvá, vytkne autorovi všechny chyby a nedostatky, a vám stačí, naučíte-li se z paměti asi tak třetí větu od konce této recenze. Tam bývá shrnut celý referát do jakéhosi výtazku, a dokážete-li tuto větu opakovat bez zakoktání u kavárenského stolku, budete považováni za kritickou veličinu.

Ale ani jinak není potřebí, abyste byli vtipní, moudří a rozšafní, protože i to za vás obstarali jiní. Po celé věky chystali pro vás nepřebornou zásobu přísloví, pořekadel, úsloví a konverzačních obrátů, takže stačí jen sáhnout, vytáhnout to pravé a již můžete vtipně glosovat jakoukoliv situaci.

Je ovšem nutno, abyste se vyvarovali užívání takových přísloví, která se k dané situaci buď nehodí, nebo hodí, ale jako pěst na oko. Bylo by to jednak směšné, jednak byste mohli vzít úhony, jak se říkalo. Tak třeba není vhodné říkat člověku, kterému zemřela žena a děti a blesk zapálil nepojištěnou stodolu, že každý je svého štěstí strůjcem. To může říci jen idiot, a je možné, že se tím stane strůjcem svého neštěstí, protože mu ten osudem pronásledovaný člověk za tuhle moudrost rozbije hlavu. Proto by v tom případě bylo snad vhodnější použít přísloví, že koho bůh miluje, toho

křížem navštěvuje. Tím toho postiženého velmi potěšíte. Zrovna tak není dobře říkat někomu, kdo čeká patnáct let na povýšení a zase byl přeskočen, že trpělivost přináší růže. V tom případě by se spíše hodilo přísloví, že tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.

Velmi dobrá příležitost k použití zbrusu nových prŕpovídek se vám naskytne o pohřbu některého známého. Tu můžete těšit truchlící pozůstalé tím, že, jak se říká, mladý může, starý musí. Případně vtipně poznamenejte, že zemřelý to má za sebou a na nás to čeká. Ještě daleko duchaplnější je konstatování, že tam musíme všichni. Za takovéto překvapující sdělení vám budou pozůstalí srdečně vděční a podstatně zmírníte jejich žal. Tím spíše, že nebudete sami, budou jim to říkat mnozí jiní a ty krásné věty se budou opakovat tolikrát, že nezúčastněný divák bude mít dojem, že všichni přítomní jsou cizinci, kteří se naučili česky z téže příručky, v níž pod nápisem „Na pohřbu“ byly uvedeny tyto perly společenské konverzace.

Jsou ovšem v životě situace a případy, kdy vám sebelepší přísloví není nic platné. Běda dozorcí vězňů, který by pomáhal trestancům na svobodu a hájil se příslovím, kdo chce kam, pomozme mu tam. Nebo se dozvíte, že váš známý, pan Matouš, byl pokladníkem nějakého spolku a byl kdysi zavřen pro defraudaci. Velmi vás to překvapí, protože jste se domnívali, že pan Matouš je čestný člověk, řídící se příslovím s poctivostí nejdál dojdeš. Setkáte se s jiným svým známým, panem Markem, a ten se zapřísahá, že zná Matouše celý život, a tvrdí, že je to lež a že nikdy zavřen nebyl. Tak co, byl, nebo nebyl? Jste na rozpacích, ale už vám přichází na pomoc přísloví, že není šprochu, aby v něm nebylo pravdy trochu. Z toho plyne, že aspoň trochu pana Matouše bylo zavřeno.

Později si zjistíte, že to všechno vzniklo špatným pochopením přísloví. Pan Matouš řekl před několika lety malému chlapci Jeníku Lukášovi, že děti nosí vrána. Průběhem dalšího života

si ten chlapec ověřil, a ho křivě obvinil z defraudace, že kdo lže, ten i

Také přísloví, kdo chce radno v praktickém životě, kdy obr Goliáš do jistoty proto že byl na místě nestrannost odmítána i malá slova loženy naukami zcela j

Z toho je vidět, že i přísloví, kdo pozdě chvil přišli pozdě na nádraží srazil s rychlíkem. Jedn Náhodou tam byl hajný zahulákal, ani nechci c lesa volá, tak se z lesa c

Úplně zmatené je p hledá. Představte si, pr Za pecí někdo sedá a h za pecí je malý a přito pohledem zjistit, je jaké matenosti ducha. Na nehas, je založena my nelze zavrhnout počíná přísloví.

Je samozřejmé, že k t obecné, jako je přísloví, ale někdy se tomu nelze neměl ani jediné šaty proto že trval na tom, že

Je nutno obdivovat b razili. Vezměte si třeba

ho velmi potěšíte. Zrovna
á patnáct let na povýšení
náší růže. V tom případě
uho se chodí se džbánem

brusu nových průpovědek
známého. Tu můžete těšit
mladý může, starý musí.
elý to má za sebou a na nás
nstatování, že tam musíme
lení vám budou pozůstalí
jich žal. Tím spíše, že ne-
zí jiní a ty krásné věty se
ěný divák bude mít dojem,
se naučili česky z těžé pří-
“ byly uvedeny tyto perly

, kdy vám sebelepší přísloví
který by pomáhal trestan-
lo chce kam, pomozme mu
n Matouš, byl pokladníkem
o defraudaci. Velmi vás to
že pan Matouš je čestný
í nejdál dojdeš. Setkáte se
a, a ten se zapřísahá, že zná
ž a že nikdy zavřen nebyl.
acích, ale už vám přichází
aby v něm nebylo pravdy
ana Matouše bylo zavřeno.
niklo špatným pochopením
olika lety malému chlapci
Průběhem dalšího života

si ten chlapec ověřil, že pan Matouš lhal, a za několik let potom
ho křivě obvinil z defraudace, dokládaje to oslnivě logickou úva-
hou, že kdo lže, ten i krade.

Také přísloví, kdo do tebe kamenem, ty do něho chlebem, není
radno v praktickém životě uplatňovati. Už v bibli máme příklad,
kdy obr Goliáš do jistého pana Davida už ani chlebem nemohl,
protože byl na místě mrtev. Je to zásada ceny tak pochybné, že je
stroze odmítána i malými hochy, jejichž bitky kamením jsou pod-
loženy naukami zcela jinými.

Z toho je vidět, že není všechno zlato, co se třpytí. Jako třeba
přísluví, kdo pozdě chodí, sám sobě škodí. Stal se případ, že lidé
přišli pozdě na nádraží a zmeškali vlak, který se někde u Pardubic
srazil s rychlíkem. Jednou jsem zkoušel ozvěnu a volal jsem do lesa.
Náhodou tam byl hajný, měl zlost, že plaším zvěř, a to, co na mne
zahulákal, ani nechci opakovat. Rozhodně je blbost, že jak se do
lesa volá, tak se z lesa ozývá. Já jsem volal docela slušně.

Úplně zmatené je přísloví, že kdo za pecí sedá, jiného tam
hledá. Představte si, prosím, selskou jizbu, trámový strop a pec.
Za pecí někdo sedá a hledá tam někoho jiného. Protože prostor
za pecí je malý a přítomnost někoho jiného dala by se jediným
pohledem zjistit, je jakékoliv hledání zcela zbytečné a svědčí o po-
matenosti ducha. Na prostém odmítání přísloví, co tě nepálí,
nehas, je založena myšlenka dobrovolného hasičstva. Protože
nelze zavrhnout počínání hasičů, je nutno zavrhnout citované
přísluví.

Je samozřejmé, že k tomu, aby někdo popřel platnost věty tak
obecné, jako je přísloví, je třeba určité duševní síly. Není to lehké,
ale někdy se tomu nelze vyhnout, jak se přesvědčil muž, který už
neměl ani jediné šaty celé a byl pětkrát v Pasteurově ústavu,
protože trval na tom, že pes, který štěká, nekouše. Kousali všichni.

Je nutno obdivovat bujnou představivost lidí, kteří pořekadla
razili. Vezměte si třeba přísloví, že kráva zajíce nedohoní. Je to

sice pravda, ale nedovedu si představit, že by kráva zajíce honila a proč by to vůbec dělala. Taková kráva není, to ať mi nikdo neříká.

Jsou ovšem také přísloví dosud nedocenená. Stačí, poukážeme-li jen na to, že čistota je půl zdraví a veselá mysl také půl zdraví. Je s podivem, že tyto dvě rovnice, dávající dohromady zdraví celé, unikly dosud pozornosti lázeňských lékařů. Jejich využitím by bylo umožněno léčení v masách.

Ačkoliv je přísloví jako písku v moři, jsou lidé, kterým se jich zdá pořád málo. Ti je obyčejně doplňují výroky vlastními a občas mezi řečí prohodí: „Já vždycky říkám . . .“ Jejich přátelé a známí jsou úplně ohromeni tím, co oni vždycky říkají.

Je nutno důrazně varovat před tím, aby byla pořekadla chápána doslovně. Doslova vzato, je vám vrabec v hrsti stejně málo platný jako holub na střeše. S vrabcem v hrsti nelze nic rozumného podniknout. Také si nesmíte představovat, že každá liška chválí svůj ocas. Ptal jsem se na to fořta v Tulešicích a on to rozhodně popřel. Ten ocas chválí kožišník, který vám tu lišku prodává. Příklad, sytý hladovému nevěří je míněno tak, že ten sytý nevěří hladovému, že by měl takový hlad. Není důvodu, proč by mu nevěřil, že musí v České Třebové přeseďat, nebo že dotýkati se drátů i na zem spadlých je životu nebezpečno. To mu uvěří docela jistě a nebude se drátů dotýkat. Jinak by dokázal platnost rčení, že komu není rady, tomu není pomoci.

Mnohým není jasný smysl toho, že je pozdě bycha honiti. Vzniklo to jako posměšek lidem, kteří chodí s křížkem po funuse a říkají: „Kdybych byl býval . . .“ a podobně. To si musíte ujasnit proto, abyste mohli tvrdit, že jestli jste zmíněného bycha nehonili, nebylo to proto, že byste nevěděli, kdo to je, nýbrž proto, že jste si byli vědomi, že je pozdě.

Nevím, jestli doktor Vlach mínil poslední větou svou úvahu ukončit, nebo zda by byl pokračoval dál, kdyby do obývacího

pokoje nebyl vstoupil Míša zabručel něco o vězni na louše, zasypala ho otázkou a zdraví a pak odběhla.

Doktor Vlach, slečna tovali o tom, jak je to mojí elektrického proudu. Přestože dědeček nebyl probrali jsme všechny r kami a konče elektrárny i o tom, že jsme již tolikrát že jsme ztratili ponětí o řízení vypjata či zapjat

Když jsme odcházeli řina zabalit Milouše d večer. Milouš to přijím přinesla. V hale se Saturo přál nám dobré noci a c ztemnělém schodišti d něco o oční chorobě, zvy recitovat jakousi báseň o moru, a o králi Šalamoun šel by ještě s námi na t Uklonil se nám jako dvo veršem. Potom zmizel v

Pravda je, že jsme v to doktor Vlach neřekl. Barboru o to požádat, Tak se stalo, že jsme s uvidíme-li padat hvězd

Slečna Barbora šla u Ležel jsem v posteli a